

Kuntaliiton ajankohtaiskatsaus

KEHTO-foorumi

Kotka 9.6.2017

Paavo Taipale yhdyskuntatekniikan päällikkö

Hanna Kemppainen yhdyskuntatekniikan asiantuntija

Ajankohtaista lainsäädännössä 1

- Laki valtion lupa- ja valvontavirastosta
 - » Yksityiskohtainen säätely organisaatiosta
 - » 8 ohjaavaa ministeriötä
 - » Yleisen edun yksikkö, voi valittaa viraston päätöksistä?
- Maakuntaudistuksen erityislait (MAKU2)
 - » MRL:n useita täsmennyksiä, erityisesti maakuntakaavan roolin muuttumisen vuoksi
 - » Kuntien osallistamisen ja puhevallan varmistaminen
 - » Vesitaloustehtävät sekä vesien- ja merenhoito: yhteistyövelvoite maakunnille
 - » Itsehallinnollisten organisaatioiden keskinäinen valvontasuhte (esim. vesihuoltotehtävät)

Ajankohtaista lainsäädännössä 2

- Yksityistielain uudistus
 - KL:n lausunnossa huomio mm. tieoikeuden määritelmään, kunnan velvollisuuteen arvioida yksityistien muuttamista kaduksi asemakaava-alueella, kuntien oikeuteen tehdä yksityistietoimituksia
- Tieliikennelain uudistus
 - KL vastusti lausunnossaan kunnalle esitettyä velvoitetta tehdä hallintopäätös liikenteenohjauslaitteen asettamisesta myös kiinteistöjen pihoihin
 - Siirtymäajat liian lyhyitä ja vaikutusarviot puutteellisia mm. liikenneturvallisuuden ja kuntien kustannusten osalta
 - Suojatiemerkinnyt ja taajaman yleinen nopeusrajoitus
 - Kadunpitäjällä tulee olla nykyistä paremmat mahdollisuudet puuttua ajoneuvojen pitkäaikaiseen säilyttämiseen kadulla

Ajankohtaista lainsäädännössä 3

- Liikennepalvelulaki, II-vaihe
 - Keskeistä maksupalveludirektiivin periaatteiden tuominen liikennepalveluihin, ts. asiointi toisen puolesta eri palveluissa
 - Liikennepalvelulain I-vaiheen edellyttämä kertamatkalippu ei riittäisi yhteistoiminnallisuuteen
 - KL:n lausunto: matka- ja palveluketjujen kehittäminen tulee jatkossakin olla sopimusperusteista, ei pakottavaa lainsäädäntöä, joka johtaa kalliisiin ratkaisuihin
 - Lain vaatimusten vaikutuksia, ml. eri yrityksille ja viranomaisille aiheutuvia kustannuksia, ei ole selvitetty
 - Tulee selvittää edelleen tietosuojaja ja -vastuukysymyksiä puolesta asiointinissa, esim. kuka vastaa puolesta asiointinissa tehdyistä virheistä. Myös se, milloin ollaan liikesalaisuuksien puolella, kun asiakasdataa tulee tarjota muiden käyttöön maksutta

Ajankohtaista lainsäädännössä 4

- Maantielaki
 - » KL:n lausunto arviomuistiosta huhtikuun lopulla:
 - Maakunnille kuuluvasta liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehtimisesta ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteensovittamisesta yhteistyövelvoite lakiin
 - Sopimuspohjaisuus (mk-valtio) alueellisessa väylänpidossa hyväksyttävissä
 - » Nyt valmisteluun tullut tavoite säätää tarkemmin liikennejärjestelmäsuunnittelusta maantielaisissa
 - » Koko lakipaketti lausunnonle ennen kesätaukoa?
 - Haasteena määrittää eri tahojen roolit ja vastuut
 - Liikennehallinnon virastouudistuksen vaikutukset

Ajankohtaista lainsäädännössä 5

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet lausunnolla
 - » Koskisivat nykyistä rajatummin keskeisimpiä valtakunnallisia näkökohtia
- Jätelaki
 - » Yhdyskuntajätehuollon kuntavastuun rajausta selvittäneen työryhmän raportti jätettiin erimielisenä helmikuussa
 - KL:ltä sekä eriävä mielipide että täydentävä lausuma
 - » Jätehuoltoinfran eriyttämiselvitys ja selvitys jätehuollon markkinapaikan perustamisesta käynnissä
 - » Jätelaki tuloillaan lausunnolle...
 - » Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023 lausunnolla
 - Neljä painopistettä: rakentamisen jätteet, biohajoavat jätteet, yhdyskuntajätteet sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

KEHTO-foorumien hankkeita

Käynnissä olevat hankkeet

- HARKOinfran päivitys
 - Uuden kyselyn teettäminen elo-syyskuun taitteessa ja raportin kirjoittaminen syksyn KEHTO-foorumiin mennessä
- LIKE – liikenne- ja infra-alan osaamisen kehittämiskeskus (erillinen esitys)
 - Tarkoituksena edistää alan osaamisen kehittymistä
 - Painopiste: varmistetaan ammatillisesti koulutetun työvoiman saatavuus ja kehittyminen lähiajan ja tulevaisuuden tarpeisiin.

Päätyneet hankkeet

- Korjausvelan laskennan jatkokehittäminen
 - päivitetty malli ja laskin löytyvät Kuntaliiton verkkosivuilta <http://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelu/kadun-yllapito>
- Siltojen korjausvelan määrittäminen
 - Tavoitteena luoda perusteet siltöjen korjausvelan laskentatyökalun kehittämiseksi
 - Hanke päättynyt helmikuussa
 - Loppuraportti juuri valmistunut
- Kaivutyökäytäntöjen yhtenäistäminen
- Raportti julkaistu verkossa http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3358

Uudet käynnistyneet hankkeet 1

- Perinteisten toteutusmuotojen kehittäminen (PETOKE)
 - Liikenneviraston ja 19 Kehto-kaupungin sekä Infra ry:n yhteishanke 4/2017-12/2019, toteuttajana VTT
 - Kaupungeista tavoitteena saada 4 pilottihanketta (Helsingistä Herttoniemen ylläpidon urakka, Kuopiosta Savilahdentien parantaminen, Vantaalta alueurakka)
 - Tavoitteena testata ”allianssityyppisten” toteutusmuotojen etujen soveltamista perinteisiin urakkamuotoihin
 - Kehitystyön lähtökohdiksi kartoitetaan maailmalla käytettyjä hybridimalleja

Uudet käynnistyneet hankkeet 2

- Infraomaisuuden avoin innovaatioalusta (erillinen esitys)
- Turvallinen liikenne 2025 –ohjelma (VTT)
 - Ohjelmakausi 2017-2019 käynnissä, kaikki Kehto-kaupungit mukana
 - Hankkeita 2017 mm.:
 - Ihmisen ja automatisoituvien liikennejärjestelmien vuorovaikutukset
 - Tietyömaista varoittaminen
 - Nopeusnäyttötaulujen nopeusvaikutukset
 - Paikkatieto ja junan allejäänit

Muita ajankohtaisia hankkeita 1/2

- Yhteisen kunnallisteknisen työmaan sopimusmalli julkaistiin helmikuussa, ladattavissa maksutta Kuntaliiton verkkokaupasta
http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3313
- ROTI 2017 -raportti julkistettiin 14.3., aineisto verkossa www.roti.fi
- Infra 2017 Kunnossapitonimikkeistö julkaistu, saatavissa Rakennustiedon verkkokaupasta
 - Ensimmäinen versio kattaa tie-, katu- ja viheralueiden kunnossapidon tehtävät

Muita ajankohtaisia hankkeita 2/2

- Avaimet terveelliseen ja turvalliseen rakennukseen (AVATER)
 - Hankkeessa kerättiin ja koottiin monenlaista tietoa sisäilmaongelmista, niiden syistä ja seurauksista
 - Loppuraportti löytyy Kuntaliiton sivuilta <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/yhdyskunnat-ja-ymparisto/sisailmaongelmien-ehkaisy-ja-hoito>

Viestintäviraston verkkotietopiste.fi

- Sähköinen palvelu, jonka kautta välitetään tietoja verkkojen rakennussuunnitelmista sekä olemassa olevasta verkkoinfrastruktuurista
- Palvelussa mukana tietoja viestintä-, sähkö-, kaukolämpö-, kaukojäähdytys-, kaasu-, vesihuolto- ja liikenneverkoista
- Tarkoituksena lisätä verkkojen yhteisrakentamista ja yhteiskäyttöä helpottamalla tietojen vaihtoa
- Verkossa palvelun ensimmäinen vaihe
- Viestintävirasto kehittää palvelua tavoitteenaan palvella vielä paremmin sidosryhmien erilaisia käyttötarpeita
- Kirjautuminen palveluun KATSO-tunnisteen tai pankkitunnusten avulla

Matalakaivuu ja LVM:n esiselvitys

- Teleoperaattorit aktiivisia ns. matalakaivun / micro trenching –tekniikan (< 30 cm) edistämiseksi kaduilla
- LVM teettänyt esiselvityksen johto- ja kaapelilupien haluprosessin kehittämisestä

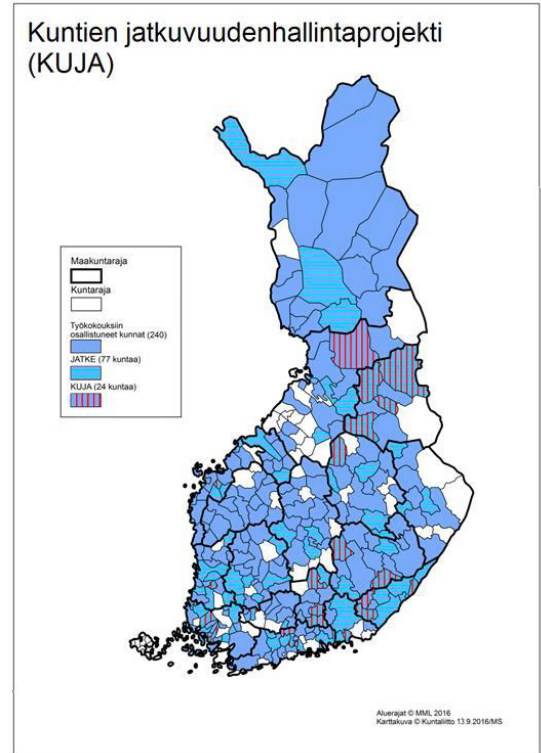
Ajankohtaista vesiasioissa

- Kuntaliiton Hulevesioppaan keskeiset muuttuneeseen lainsäädäntöön liittyvät julkaistu päivitettyinä erillisliitteenä
- Hulevesiopastyöpaja 29.5., kartoitettiin muita päivitystarpeita
- Vesihuollon suuntaviivat –työ MMM:n johdolla valmistunut, julkaistaan kesäkuussa
 - » Mukana valmistelussa KL, VVY, YM ja STM
- Vesiensuojelun kehittämissopimus 2018-2027 valmistelussa
 - » YM, VVY, Kuntaliitto
 - » Tavoitteena ravinteiden ja haitallisten aineiden vesistöihin pääsyn vähentäminen
 - » Taustalla Vesiensuojelun suositussopimus 2012-2016

KUJA-projekti: 240 kuntaa - yli 1500 henkilöä

Hankkeessa luotiin 2014-2016 kunnille sekä näihin liittyville kriittisille palvelu- ja toimintoketjuille **jatkuvuudenhallinnan kokonaiskonsepti**, sisältäen kunnille maksuttomat yhtenäiset toimintamallit ja työkalut, joita nämä voivat soveltaa tarpeidensa mukaisesti omassa toiminnassaan.

www.kuntaliitto.fi/kuja

KUJA-projektiin ja sen työkokouksiin osallistuneet kunnat

Maakunnalla varautumisessa kolme roolia

1. Jokainen maakunnan toimiala, kuten sosiaali- ja terveystoimi, ympäristöterveydenhuolto ja pelastustoimi, vastaa omasta varautumisestaan
2. Maakunta sovittaa yhteen toimialojensa varautumisen maakuntakonsernin sisällä
3. Maakunta huolehtii alueella toimivien viranomaisten, kuntien, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteiseen varautumiseen liittyvistä tehtävistä
(=*alueellinen yhteinen varautuminen*)

Kuntien ja maakuntien yhdyspinnat varautumisessa

- Vaikka suuri osa kunnan tehtävistä siirtyykin maakunnille (mm. sote-, pelastus- ja ympäristöterveydenhuolto-palvelut), jää kunnalle edelleen varautumisenkin kannalta merkittäviä tehtäviä. Kunta vastaa jatkossakin mm.
 - » perusinfrastruktuurin tuottamisesta ja ylläpitämisestä
 - » kaavoituksesta ja alueiden kehittämisestä
 - » varhaiskasvatuksesta ja koulutuksesta
 - » työllisyydestä ja alueen elinvoiman edistämisestä
 - » hyvinvoinnin edistämisestä
- Kuntien ja maakunnan yhteiset perusteet ja toimintamallit helpottavat sekä yhteistoimintaa varautumisessa että häiriötilanteiden hallintaa.

Alueellisen yhteisen varautumisen erilaisia tehtäviä (Maakuntalakiehdotus 142 §)

Yhteensovittamiselle on luotava rakenteet

Käynnistetään poikkihallinnollisten koordinaatioryhmien toiminta sekä ylläpidetään niitä. Esim. valmiusfoorumit ja -ryhmät.

Alueelliset riskit pitää arvioida

Järjestetään alueellisesti merkittävien riskien poikkihallinnollinen arviointi yhteistyössä alueen viranomaisten, kuntien, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa, osana kansallista riskien arviointia.

Turvallisuustilannetta seurataan ja arvioidaan ennakoivasti

Järjestetään turvallisuuteen vaikuttavien toimintaympäristön muutosten poikkihallinnollinen seuranta- ja arviointi. Ei tarkoita operatiivista/reaaliaikaista tilannekuvatoimintaa.

Suunnitellaan varautumista yhdessä

Järjestetään yhteisiä tilaisuuksia, kehitetään suunnitteluprosesseja ja jaetaan tietoa varautumissuunnittelun yhteensovittamiseksi.

Harjoitellaan yhdessä

Järjestetään maakunnan alueella valmius- ja häiriötilanneharjoituksia yhdessä eri toimijoiden kanssa.

KUJA2-projekti pähkinäkuoressa

- "Omistaja": Suomen Kuntaliitto ry
- Rahoittaja: Huoltovarmuuskeskus
- Ajankohta: 4/2017 -3/2019
- Laaja poikkihallinnollinen ohjausryhmä ja projektiryhmä
- Projektipäällikkö: Aki Pihlaja
- Tarkoitus tiivistettynä:
 - 1) Tukea kuntia ja tulevia maakuntia varautumisen sekä jatkuvuudenhallinnan kehittämisessä
 - 2) Edistää kuntien ja maakuntien sekä niiden keskeisten sidosryhmien yhteistoimintaa, varautumisen yhteensovittamista sekä yhteistä ymmärrystä varautumiseen liittyen

KUJA2: Kuntien ja maakuntien jatkuvuudenhallinta -projekti

Valmius ja jatkuvuudenhallinta soterakenteissa -projekti

OHJAUSRYHMÄ

Kuntien, maakuntien, sosiaali- ja terveystoimen sekä niiden keskeisten sidosryhmien varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan yhteensovittaminen, yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä yhteisten toimintamallien edistäminen

Kuntien ja maakuntien jatkuvuudenhallinnan tukeminen
→ KUJA-kokonaiskonsepti

Sosiaali- ja terveystoimen jatkuvuudenhallinnan tukeminen
→ Sote-varautumisohje

PROJEKTIRYHMÄ

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ

PROJEKTIRYHMÄ

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ

KUJA2-projektin toiminnalliset tavoitteet

1. KUJA-konseptin työvälineiden ja käytön kehittäminen
2. Yhteisten menettelytapojen kehittäminen maakunnalliseen varautumiseen
3. Maakunnallisten yhteistoimintaryhmien tukeminen
4. Kuntien ja maakuntien varautumisverkoston toiminnan käynnistäminen
5. Maakunnallisen varautumisen yhteensovittaminen Elvar-toimikuntien kanssa
6. Esiselvitys tarpeista liittyen maakunnallisen varautumisen yhteiseen tietojärjestelmään
7. Materiaalipakettien tuottaminen alueellisen varautumisen tueksi sekä teemakokousten tukeminen
8. Suosituksen laatiminen satamien kokonaisvarautumisesta ja varautumisen omistajaohjauksesta

Kunnat uudistuvat - Kuntaliitto uudistuu

- KM-valmistelu: tavoitteena uusien maakuntien saaminen järjestön jäseniksi
- Liiton johdon "avainasiakaskierros" talvella
- Toimintatapojen kehittäminen, sisäinen valmennus
- Kuntaliiton uusi strategia 2017-2021 "Onnistuva Suomi tehdään lähellä"
 - » <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntaliiton-strategia-ja-tulevaisuus>

Kuntamarkkinat Kuntatalolla 13.-14.9.2017

www.kuntamarkkinat.fi

Kiitokset!